

(המשך מעמוד 17)

היוונים-הקאתולים שומרים על מינהגיהם השונים, והם שונים מאחיהם הרומאיים בכמה תפיסות דתיות.

שני ספריו של רייא, שהכילו את תירי גומי התפילות שלו, הופיעו ב-1957 ובי 1968, זכו בהצלחה עצומה. ב-1966 הופיע ספרו, שהכיל את תירגום ספרי הברית החדשה מיוונית לאנגלית. שמו הלך לפניו כסופר דתי, וכמי שניצח במאבק היסטורי בוואתיקאן.

ב-1968 התפנה מקומו של הפרטריארך בדמשק, ראש הכנסייה בכל המזרח-התיכון. לתפקיד זה עלה הארכיבישוף מחיפה, ג'ורג' חכים, שהחליף עם עלייתו בדרגה את שמו הערבי בשם יווני, מכסי מוס רע-5, כמקובל בכנסייה. אסיפת הבי שופים של הכנסייה, שנתכנסה בלבנון, העניקה את כהונת הבישוף בישראל לכומר יוסף רייא מאלבאמה.

הנער הערבי מוזחה הפך למני היגם הרוחני של רוב הערבים הי נוצריים בישראל.

מנסיסו של דין

ת גובתו של רייא על הבחירה היתה שימחה גדולה — לא רק בשל עלייתו בדרגה, אלא בשל שיבתו לארץ-ישראל. בשנות כהונתו באמריקה הודה עם העניין הישראלי, קשר קשרים רבים עם החוגים היהודיים המתקדמים, השתתף במילחמותיים הם בגזענים.

הוא לא חלם על תפקיד של מני היג תנועת-ימחאה בישראל.

הדבר אירע כימעט במיקרה, בגלל עמי דתה האווילית של הממשלה. היא זילולה באיש ובכוח הגנוז בו — עד שהיה מאוחר מדי.

עקורי איקריה שייכים לכנסייתו. בשמם נכנס למשאומתן עם הממשלה, והובטח לו עיון בעניין. לפתע אירע מיפנה דרמתי.

כדי להביך את מפ"ם, הכריז משה דיין שיש בדעתו לבטל את סיווג שטחי הגבול הצפוני כאזורי-ביטחון סגורים. הם הוגדרו כך, בשעתו, על פי התקנות-לשעת-חירום, מחוץ מטרה יחידה: לנשל את ערביי בירעם ואיקריה, שגורשו כימעט במיקרה בשלהי מלחמת העצמאות. על חלק מאד-מות בירעם ישב קיבוץ ברעם של מפ"ם. מפ"ם, שנגררה אחרי זעם צעיריה בפרשת פיתחת-רפית, הרגיזה את דיין. דיין רצה להתנקם — ועל כן הכריז על ביטול אזורי-הביטחון.

הוא רצה לזרוע קצת רוח, קצת סערה.

כי הדבר הוריד את המיכסה מסיר-לחץ. ערביי בירעם חזרו לכפרם, התמקמו ב-כנסייתם. מעשה זה הרטיט את לב עקורי איקריה, שהם אנשים פשוטים יותר. הם עלו אל ביתו של הבישוף שלהם בחיפה, ערכו בו שביתת-ישבת.

בין רגע הועמד הארכיבישוף רייא כמזב שהעזה בליבו את כל זיכרונות אלבאמה. דמו של הדוחם הזותיק היתרתה, והוא נזי דעק לקרב.

הרופאים יעצו לו למשוך את ידו מן העניין. כי רייא סובל בלבו, וכל התרגשות מסוכנת לו. כאשר הכריז השבוע, בהתרג-שות: "אני מוכן בכל רגע למות, ולא לתת יד לאי-צדק!" נשמעו הדברים לרוב מאוזניו כמליצה.

רק מתיימספר ידעו שהיתה זאת הודעה עובדתית פשוטה.

רייא נודע עם יגאל אלון ושמואל טוליי-דאנו, יועץ ראש-הממשלה לעניינים ער-ביים, בהיעדרה של ראש-הממשלה מן הארץ. לא ברור מה נאמר בדיוק באותה פגישה, שמעוה עקשנית טוענת כי אלון וטולידאנו הבטיחו לרייא פיתרון חיובי. רייא עצמו מכחיש זאת בתוקף, אולי כדי להגן על אלון, טוען כי אלון רק אמר לו שעליו לחכות לשובה של ראש-הממשלה מרומניה.

אך נראה כי רייא היה מלא תיקוות, וכי הנחיל תיקוות אלה לצאן מרעיתו. הוא הפך כימעט אוטומטית גם למנהיגם של עקורי בירעם, אחרי שצמרת כנסייתם המארונית בלבנון זנחה את עניינם מטע-מים פוליטיים.

האכזבה היתה מהממת. עם שוי כה של גולדה מאיר, החליטה הי

ממשלה ברוב גדול שעקורי ברעם ואיקריה לא יוחזרו לכפריהם ל-עו ל מ — וכי החלטה זו היא סופי פסק.

על הכוונת של גולדה

ב איתו רגע התעורר רייא הישן — האיש שהתגרה בפארוק, שלהם בי רחובות בירמינגהם, שהפך את מרות כנסייתו.

הוא ידע שיהיה זה קרב בודד. הוואתיקאן אינו מוכן להילחם למען הערבים הנוצרים בישראל, אלא משחק מישחק של פוליטיקה בינלאומית. הוא רואה בעין רעה את פעולת רייא, גם הממונה הישיר עליו, הכימ-מכסימוס, קודמו בתפקיד. התרגו על פעולת רייא, המביישת את תקופת כהונתו. השבוע גינה את רייא בפומבי.

רייא גם ידע כי הוא מסכן את בריאותו, ואולי את חייו. לא היתה לו אשלייה לגבי עוצמת התגובה של השילטונות.

ואמנם, השבוע יצאו מחוריהם כל סוכני הממשלה בעיתונות, על פי פקודה אישית של גולדה, תקפו את רייא כנוכל, כמשוגע לפירסום, כאנטישמי הרוצח לקומם את העולם הנוצרי נגד ישראל, ועוד.

אם הרגיו הדבר את רייא, לא ניכר הדבר עליו. הוא הוסיף לדבר על נאמנותו המחולטת למדינה, ועל החלטתו למנוע כל דבר שיש בו כדי לעורר שינאה. אך יחד עם זאת, בתקיפות שקטה ונחושה שכדוגי ממה לא גילה עדיין שום ערבי בישראל, המשיך להנהיג את המאבק.

הוא אימץ לעצמו בנקל את השיטות שהיה עד להם בארצות-הברית, שגולדו בעידן אמצעי-התקשורת העולמיים. כאשר טען אויבם המשבע של ערביי בירעם ואיקריה, איש מ'נהל מרקעי ישראל ראובן אלוני, שרבים מן העקורים הסכימו לקבל פיצויים, המציא רייא בו במקום תשובה מדהימה. הוא ביקש מהעקורים להכין לו צלבי-עץ גדול, נדר לשאת את הצלב בבירות אירופה, כדי לאסוף כספים לשם החזרתם, "למיסטר אלוני".

רייא נזעם על דבריו של אלוני, מכיוון שידע איזה לחץ נורא הופי על על העקורים, מהם החיים בו צפופות של 15 איש חדר, כדי לקבל פיצויים ולמכור את זכותיהם בכורה שיהם בנוי-עדשים. אם יגשים רייא את איומו, יגרם הי דבר ישעוררויה בינלאומית שגא היתה עוד כדוגמתה מבחינת הנזק לתדמית ישראל בעולם.

גם רעיון המיצעד שיערך השבוע בי ירושלים נולד בלבו של רייא. הוא יתכן הפגנה שתתקב גם היא את תשומת-לב העולם: צעידה נוצרית בנתיבי-הייסורים של ישו הנוצרי בעיר העתיקה, כשצלב על גבו. לאחר מכן: מיצעד המוני, יהודי-ערבי, למישור ראש-הממשלה.

אחרי ההכרזה, באו אליו ידידים יהודיים, אמרו לו שהפגנת-הצלב עלולה לעורר בלב יהודים אסוסיאציות מכאיבות — וגם לאפשר לסוכני הממשלה לתאר את פרשת בירעם ואיקריה כמאבק דתי, יהודי-נוצרי, בניגוד גמור לכוונתו.

הבישוף עצם את עיניו, היררה רגע, החליט בו ברע: לבטל את כל החק הנוצרי של התוכנית, ל שים את הדגש על המיצעד היהודי-די-ערבי, במקום הצלב על גבו, ישא את דג המדינה בידו, "כסמל לשיתוף-הפעולה והאחדות" של כל אזרחי ישראל במאבק על הי צדק.

השבוע היה ברור לכל: מנהיג חדש נולד בישראל, אדם שהמדינה לא ידעה עדיין כדוגמתו:

אישידת שאינו מוכן למכור את אמונתו: מנהיג ערבי שאינו כבוד בתפוסת מיושנות: אדם בעק עקרונות, היוודע להחליט ולכצע.

* אין שמץ של אמת ב"דיעה" של מעריב, כאילו יותר הבישוף על התפילה בגלל איומי הליגה להגנה יהודית. באותה ישיבה, כלל לא הוזכר שם הליגה, והי בישוף לא ידע על האיומים השיגרתיים של הקריקלונסקלאן היהודי.

רעננות מבקר ועד ערב

עם ספריי דאודורנט "באק"

ספריי דאודורנט "באק" - המפורסם בעולם כולו - ימנע מחך זיעה ויעניק לך הרגשת רעננות במשך כל היום. 4 ריחות נהדרים - לבחירתך.

באד - ורשפסקי

סימנים

- 8 סימנים
- 28 צינופים אפשריים
- 9 סימנים
- 84 צינופים אפשריים
- 10 סימנים
- 210 צינופים אפשריים

סיכויך גדולים יותר בטלטים שיטתיים

ברטים בכל תחנות האיסוף של

זוטו

מפעל פנים